

Postanowienie z dnia 11 marca 1999 r.

III RN 183/98

Niedopuszczalna jest rewizja nadzwyczajna od uzasadnienia wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Przewodniczący SSN Jerzy Kwaśniewski (sprawozdawca), Sędziowie SN:
Andrzej Wasilewski, Andrzej Wróbel.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 11 marca 1999 r. sprawy ze skargi Wojewody R. na orzeczenie Społecznej Komisji Rewindykacyjnej z dnia 11 lipca 1997 r. [...] w przedmiocie zwrotu majątku utraconego w wyniku wprowadzenia stanu wojennego, na skutek rewizji nadzwyczajnej Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego [...] od wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 19 marca 1998 r. [...]

p o s t a n o w i ł:

o d r z u c i ć rewizję nadzwyczajną.

U z a s a d n i e n i e

Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego pismem z dnia 9 listopada 1998 r. wniósł rewizję nadzwyczajną od uzasadnienia wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 19 marca 1998 r. [...], stwierdzającego - po rozpoznaniu skargi Wojewody R. - nieważność orzeczenia Społecznej Komisji Rewindykacyjnej z dnia 11 lipca 1997 r. [...] o oddaleniu wniosku o ponowne rozpoznanie sprawy, a także poprzedzającego orzeczenia Społecznej Komisji Rewindykacyjnej z dnia 20 grudnia 1996 r. w przedmiocie zwrotu majątku utraconego przez Komisję Zakładową NSZZ „Solidarność” przy PSS „S.” w R.

Wskazując określoną część zaskarżonego uzasadnienia wyroku Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego zarzucił, że zawarta w tej części uzasadnienia ocena prawna stanowi rażące naruszenie art. 5 ust. 1 i art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 25 paź-

dziennika 1990 r., o zwrocie majątku utraconego przez związki zawodowe i inne organizacje społeczne w wyniku wprowadzenia stanu wojennego (jednolity tekst: Dz.U. z 1996 r. Nr 143, poz. 661 ze zm.). Także wniosek rewizji nadzwyczajnej odnosił się do zaskarżonej części uzasadnienia wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego i zawierał żądanie uchylenia tej części uzasadnienia przedmiotowego wyroku. W uzasadnieniu rewizji nadzwyczajnej została przedstawiona argumentacja postawionego zarzutu oraz wyjaśnienie, że: „Wnosząc rewizję nadzwyczajną tylko od części uzasadnienia w/w wyroku dano też wyraz przekonaniu, iż pozostałe zarzuty sformułowane w tymże uzasadnieniu są na tyle doniosłe, że mogły przemawiać także za uznaniem obu decyzji będących przedmiotem skargi za wydane z rażącym naruszeniem prawa”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wobec precyzyjnego określenia przedmiotu i wniosku rozpatrywanej rewizji nadzwyczajnej nie mogły budzić wątpliwości jej granice, tj. że wniesiona została nie od rozstrzygnięcia zawartego w sentencji wyroku NSA z dnia 19 marca 1998 r., lecz wyłącznie od uzasadnienia tego wyroku. Konsekwentnie do tak określonego przedmiotu zaskarżenia wniosek rewizji nadzwyczajnej nie dotyczył sentencji wyroku lecz odnosił się wyłącznie do części zaskarżonego uzasadnienia.

Sąd Najwyższy w tej sytuacji uznał po pierwsze, że jest związany granicami rozpatrywanej rewizji nadzwyczajnej a po drugie, że niedopuszczalna jest rewizja nadzwyczajna od uzasadnienia wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Stosownie do art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 11 maja 1995 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym (Dz.U. Nr 74, poz. 368 ze zm.) orzeczenia NSA są prawomocne z wyjątkiem orzeczeń, od których wniesiono sprzeciw na podstawie art. 39 ust. 2 i art. 47 ust. 3 tej ustawy. Oznacza to, że w aktualnym stanie ustroju sądownictwa administracyjnego stronom w zasadzie nie przysługuje środek zaskarżenia orzeczenia NSA. Zgodnie natomiast z art. 57 ust. 2 powołanej ustawy o Naczelnym Sądzie Administracyjnym wskazane w tym przepisie organy, w tym Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego, mogą wnieść od orzeczenia NSA rewizję nadzwyczajną do Sądu Najwyższego, jeżeli orzeczenie rażąco narusza prawo lub interes Rzeczypospolitej Polskiej. Taki stan prawny został uwzględniony w przepisach przejściowych Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (art. 236 § 2), która określiła obowiązywanie przepisów doty-

czących rewizji nadzwyczajnej od orzeczeń Naczelnego Sądu Administracyjnego do czasu wejścia w życie ustawy, która będzie odpowiadała konstytucyjnej zasadzie, że postępowanie sadowe jest co najmniej dwuinstancyjne.

Rewizji nadzwyczajnej od orzeczeń NSA, oprócz wskazanego wyżej art. 57 ust. 2 ustawy o Naczelnym Sądzie Administracyjnym dotyczą przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu kasacyjnym. Przepisy te Sąd Najwyższy stosuje odpowiednio przy rozpoznawaniu rewizji nadzwyczajnych na podstawie art. 10 ustawy z dnia 1 marca 1996 r. o zmianie Kodeksu postępowania cywilnego... (Dz.U. Nr 43, poz. 189 ze zm.).

Brak jest uzasadnionych powodów ażeby przyjąć, iż dopuszczalność wniesienia rewizji nadzwyczajnej od orzeczenia NSA obejmuje możliwość zaskarżenia wyłącznie uzasadnienia orzeczenia. Orzeczenie, o którym mowa tak na gruncie przepisów ustawy o Naczelnym Sądzie Administracyjnym jak również na gruncie przepisów KPC o postępowaniu kasacyjnym, w żadnym razie nie może być sprowadzone tylko do uzasadnienia. Wyrok, bo o taką formę orzeczenia tu chodzi jest rozstrzygnięciem sprawy co do stwierdzenia naruszenia prawa i skutków prawnych tego naruszenia (art. 57 ust. 1 i 2 w związku z art. 22 ustawy o Naczelnym Sądzie Administracyjnym). Orzeczenie - według art. 54 ustawy o NSA - Sąd wydaje po naradzie bezpośrednio po zamknięciu rozprawy lub zakończeniu posiedzenia; może też odroczyć ogłoszenie orzeczenia do dwóch tygodni. Natomiast nie jest rozstrzygnięciem sprawy uzasadnienie orzeczenia, które sporządza się w terminie 30 dni od dnia ogłoszenia sentencji orzeczenia (art. 54 ust. 3). O uzasadnieniu mowa jest w różnych regulacjach jako o elemencie odrębnym od orzeczenia rozumianego jako rozstrzygnięcie (por. także art. 54 ust. 4, art. 55, art. 56 i art. 58 ustawy o NSA). W art. 30 ustawy o Naczelnym Sądzie Administracyjnym mowa jest o ocenie prawnej wyrażonej w orzeczeniu, obejmującym uzasadnienie ale przecież także w tym wypadku wyrażenie „orzeczenie” nie oznacza „uzasadnienie orzeczenia”.

Wreszcie należy zauważyć, że dopuszczalność ograniczenia rewizji nadzwyczajnej do zaskarżenia uzasadnienia prawomocnego orzeczenia wymagała szczególnej regulacji prawnej, jak to miało miejsce w art. 417 § 1 KPC. Przepis ten jednak został skreślony przez art. 1 pkt 55 powołanej ustawy z dnia 1 marca 1996 r. i nie ma żadnego odpowiednika w przepisach o postępowaniu kasacyjnym.

Stosując w konsekwencji te przepisy, w szczególności art. 392 § 1, art. 393¹¹, art. 393⁵ i art. 393⁸ KPC, Sąd Najwyższy odrzucił rewizję nadzwyczajną ograniczoną do uzasadnienia prawomocnego wyroku NSA jako z tego powodu niedopuszczalną.

=====